

Činnost střediska knihovna

Úvod	str. 1
Čtenáři	str. 2
Služby knihovny	str. 2
Budování knihovního fondu	str. 4
Kulturně – výchovná činnost	str. 5
Výhled rozvoje	str. 9

Úvod

Městská knihovna Boskovice je veřejnou univerzální knihovnou, která poskytuje služby způsobem zaručujícím rovný přístup všem. Je evidována u Ministerstva kultury České republiky jako veřejná knihovna ve smyslu knihovního zákona a plní úkoly a poslání vymezené v tomto zákoně. Knihovna Boskovice poskytuje své služby na náměstí 9. května 2 a dále ve dvou pobočkách – Mladkově a Hrádkově. Pobočka Hrádkov je od počátku roku 2020 uzavřena z důvodu výstavby nového komunitního centra v obci.

Činnost a výkony knihovny během roku 2021 byly zásadně ovlivněny epidemiologickou situací a s tím spojeným uzavíráním či omezováním provozu knihovny. K úplnému uzavření knihovny došlo hned začátkem roku a trvalo do 13. 2. 2021. Následovalo postupné rozvolňování a knihovny mohly otevírat výdejní okénka. Také Knihovna Boskovice měla od 15. 2. do 9. 4. nastaven okénkový režim. Ve vstupech do jednotlivých oddělení byla otevřena výdejní okénka a to pouze pro půjčování předem objednaných knih a pro vracení. Pevně stanovená půjčovní doba byla jen v pondělí a ve středu vždy 9 - 11, 12 – 17. Provoz byl na pokyn zřizovatele nastaven v souladu s provozní dobou MÚ. Od pondělí 12. 4. mohli čtenáři navštívit jednotlivá oddělení knihovny a sami si knihy vybírat. Samozřejmostí bylo dodržování epidemiologických nařízení. Ostatní dny byl možný jen bezkontaktní výdej po předchozí domluvě. Půjčovní doba byla rozšířena o úterky a čtvrtky. V pátek zůstává na doporučení zřizovatele zavřeno. Každý den je knihovna otevřena od 10. 5. 2021. Dlouhodobé uzavření, následný omezený provoz a postupné rozvolňování se bohužel odráží ve všech sledovaných výkonech knihovny jako je počet výpůjček, počet čtenářů a návštěvníků knihovny.

Vzhledem k těmto okolnostem jsme čtenářům nabízeli alternativní možnost a propagovali digitální služby knihoven. Po předchozí přípravě se nám podařilo v roce 2021 vstoupit do portálu Knihovny.cz. Z webové stránky <https://www.knihovny.cz/> lze prohledávat katalogy mnoha knihoven a zaregistrovaní čtenáři těchto knihoven si mohou potřebné knihy objednat a půjčit přes službu Získej. Zapojili jsme se také do služby DNNT – Díla nedostupná na trhu. Z pohodlí domova lze mít přístup k plným textům dokumentů (knihy, časopisy, noviny atd.) vydaných na území České republiky do roku 2007. Jedná se o dokumenty, které jsou dosud chráněny autorským právem (tj. neuplynulo 70 let od smrti autora) a které zároveň nejsou dostupné na trhu. Ve virtuálním prostředí jsme zrealizovali některé aktivity – např. čtenářskou hru Psi rok a výtvarné dílničky. Pokročili jsme v propagaci knihovny na sociálních sítích.

Knihovna Boskovice získala dvě dotace Ministerstva kultury VISK3. Na projekt „Komfortnější služby pro čtenáře a modernizace technického vybavení“ byla schválena částka 46.000,- Kč a na projekt „Knihovna Boskovice půjčuje e-knihy“ 27.000,- Kč.

V době uzavření knihovny mohlo být věnováno více času činnostem, které nejsou při pohledu zvenčí patrné, ale jsou velmi potřebné - aktualizace a údržba knihovního fondu, údržba databází automatizovaného knihovního systému Tritius, on-vzdělávání a sebevzdělávání.

Čtenáři

Navzdory složité situaci na nás čtenáři nezapomněli a využívali naše služby dle toho, jak to situace umožňovala. Během roku 2021 se do knihovny zaregistrovalo 1 487 čtenářů, kteří si během 19 069 návštěv vypůjčili 56 540 knih, časopisů, novin nebo AV knih. Počty čtenářů ovlivnila především epidemie koronaviru. Ve srovnání s rokem 2019 se v knihovně zaregistrovalo o 585 čtenářů méně. Do roku 2019 byly statistické údaje o počtu čtenářů a návštěvníků vyrovnané. Nové a to především dětské čtenáře jsme v minulosti získávali díky spolupráci se školami, systematické práci s dětským čtenářem a zapojením se do projektů na podporu čtenářské gramotnosti. Bohužel tento trend pandemie ukončila a my doufáme, že se nám podaří na tuto činnost navázat a počet čtenářů opět zvýšit.

Služby knihovny

Tradiční služby knihovny půjčování knih, novin, časopisů a audioknih se nám od října 2021 podařilo rozšířit o **půjčování elektronických knih**. K získání nové služby, jejímž dodavatelem je firma Palmknihy, jsme využili dotaci Ministerstva kultury VISK3. Během tří měsíců, kdy službu poskytujeme, ji využilo 34 čtenářů, kteří si půjčili 82 e-knih.

Velmi dobré výsledky vykazuje knihovna v počtu zrealizovaných **meziknihovních výpůjček** (dále jen MVS). Začátkem r. 2021 fungovala MVS s omezením. Přesto bylo za uplynulý rok odesláno do jiných knihoven 244 požadavků, 729 požadavků bylo obdrženo z jiných knihoven. O dobré úrovni MVS v boskovické knihovně vypovídá výřez tabulky, která srovnává počty MVS nejvíce aktivních knihoven Jihomoravského kraje. Boskovice jsou na čtvrtém místě.

Jihomoravský kraj			
2	Moravská zemská knihovna v Brně	Brno-město	6475
4	Městská knihovna Znojmo	Znojmo	1985
4	Knihovna Karla Dvořáčka	Vyškov	1282
4	Kulturní zařízení města Boskovice - knihovna (Městská knihovna Boskovice)	Boskovice	1177
4	Městská knihovna Kuřim	Kuřim	410
4	Městská knihovna Hodonín	Hodonín	383
4	Městská knihovna Břeclav, příspěvková organizace	Břeclav	161

Knihovna již několik let nabízí **donáškovou službu** předem objednaných knih. Službu během roku využilo 11 čtenářů, většina z nich opakovaně.

Biblioskříňka – od konce roku 2021 mají čtenáři k dispozici box sloužící k samoobslužnému vracení knih. Mohou tak vracet knihy bez ohledu na provozní dobu knihovny 24 hodin denně. Biblioskříňka byla zakoupena díky dotaci získané z prostředků Ministerstva kultury VISK3.

Další služby

Knihoblešák, Den darované knihy, doplňování knihobudek

Nové služby, které se podařilo zrealizovat vlastně díky složité pandemické situaci, kdy bylo preferováno venkovní setkávání se, byly velmi úspěšné.

Budování knihovního fondu

Do knihovny přibýlo během roku 1.366 svazků knih. Z toho bylo zakoupeno 622 svazků, ostatní knihy získala knihovna díky projektu Česká knihovna a nezanedbatelnou část tvoří dary čtenářů. Na nákup knih bylo vynaloženo cca 148.000,- Kč. Za 76.660,- Kč byly předplaceny noviny a časopisy. Dlouhodobě se nám bohužel nedaří plnit doporučený knihovnický standard - částka 30 až 45 Kč/1 obyvatel. Knihovna potřebuje pro nákup knihovního fondu získat stabilní a přiměřený rozpočet. Knihovní fond vyžaduje soustavné doplňování a obměnu, aby si zachoval svůj význam, aktuálnost a aby vzbuzoval zájem čtenářů.

Vzhledem k uzavření knihovny začátkem roku jsme měli prostor na aktualizaci fondu. Z důvodu opotřebení, zastaralosti nebo duplicity bylo vyřazeno a odepsáno 2.682 svazků. Tyto knihy prodáváme za symbolickou cenu na burze nebo jsou ukládány do knihobudek či čtenářských koutků ve městě, kde jsou zdarma k dispozici dalším zájemcům.

Kulturně – výchovná činnost

Při příležitosti Března – měsíce čtenářů jsme vyhlásili celoroční čtenářskou **hru Psí rok**. Jejím cílem bylo děti pobavit a přivést nenásilnou formou ke čtení. Každý měsíc byly na webu a FB nové tipy na dobré knihy se psím hrdinou, tvořivý úkol, odkaz na animovaný film o psech pro radost a video nebo audio překvapení. Do čtenářské hry bylo možné se připojit kdykoliv během roku. Hrát mohli jednotlivci i třídní kolektivy. Každý měsíc jsme vylosovali z účastníků, kteří odevzdali tvořivý úkol, jednoho výherce. Neaktivnější účastníci hrají o větší ceny, vyhlášení výsledků a ocenění za celoroční účast proběhne v lednu 2022.

Autorské besedy

Po květnovém rozvolnění se podařilo doplnit základní činnost knihovny o besedu se spisovatelkou Lenkou Rožnovskou. Akci finančně podpořila MAS Boskovicko PLUS. Na podzim následovala beseda se spisovatelem a scénáristou Arnoštem Vašíčkem, která se konala v kině. V listopadu navštívila knihovnu spisovatelka Lucie Hlavinková, která se potkala se žáky ZŠ Boskovice. Tato akce byla součástí projektu Jižní Morava čte. Řadu plánovaných setkání se bohužel nepodařilo zrealizovat.

Během června jsme úspěšně zakončili **projekt Knížka pro prvňáčka** a to konečně osobním setkáním se sedmi třídami boskovických prvňáčků na čtenářských lekcích Pan lišák má knihy rád. Akce se uskutečnily vždy mimo knihovnu v exteriéru a to buď ve školní zahradě anebo v polytechnickém centru.

Letní čítárna U houpačky

Čtyři prázdninová setkání na podporu čtenářství. Hlavním programem bylo vždy scénické čtení a dále prezentace dětských novinek z fondu knihovny.

Knižní výšlap

Vycházka s úkoly, zábavou a čtením pověstí z knihy *Ve starých Boskovicích pod loučí*.

Pročtené léto

Poprvé jsme se zapojili do prázdninového projektu Pročtené léto. V dětském oddělení knihovny byly každý týden výstavy knih na neotřelá témata – četlo se např. o kufrech, deštnících, počasí, ... Projekt jsme zakončili výtvarnou dílnou.

Jižní Morava čte

Tradičně jsme se zapojili do již 6. ročníku projektu Jižní Morava čte, téma loňského roku Teď to vidím jinak.

Harmonogram projektu v Knihovně Boskovice:

- 13. 10. Vyhlášení projektu a soutěže – v knihovně, na webu a na sociálních sítích byly zveřejněny informace o projektu a pravidla soutěže
- Od 14. 10. Výstava ROSTOU? ROSTOU! Aneb jak jsme vloni mohli jen na houby
- 15. 9. Čtenářské lekce Cesta abecedou a novými knihami, aneb umím číst a vše vidím jinak
- 5. 10. Teď to vidím jinak – setkání s nevidomými a jejich psími pomocníky (SONS Blansko)
- 11. 11. Beseda se spisovatelkou Lucií Hlavinkovou
- V průběhu prosince – individuální předávání ocenění

V Boskovicích jsme napočítali přes 100 dětí, které se do projektu jakýmkoli způsobem zapojily. Výherci soutěže na místní úrovni Adéla, Tereza a Matěj Tiší postoupili do krajského kola a zde se také skvěle umístili. Adélka obsadila se svou prací skvělé 3. místo ve výtvarné kategorii, Tereza a Matěj pak shodně báječné 2. místo v obou kategoriích volné tvorby.

Husí slavnosti s knihovnou

Historicky první program knihovny na Husích slavnostech dopadl výborně.

Před vstupem do dospělého oddělení byly k vidění „**Koníčkářské výstavy**“. Jedná se o cyklus výstav, kdy nám místní sběratelé či nadšenci pro nějaké hobby zapůjčí svoji sbírku či svá díla a výrobky, která jsou k vidění před vstupem do dospělého oddělení. Loni se nám tak podařilo zrealizovat šest takových výstavek.

Výhled

Rádi bychom co nejdříve navázali na činnost knihovny před pandemií a získali zpět čtenáře a uživatele, kteří služby v době pandemie nevyhledali. Nadále se hodláme věnovat podpoře čtenářské gramotnosti od nejútlejšího věku. Věříme, že knihovna získá pro svoji činnost nové prostory a že se pro její práci otevrou zcela nové možnosti a stane se pro obyvatele Boskovic atraktivní kulturní a vzdělávací institucí.